

Sånenyt nr 1 2014

Glædelig lammesæson fra Anders, Lucas og Miriam :-)

Indtryk fra besøg på Steensgaard 5. oktober 2013 af Anette Fjordvang

Ejeren af Steensgaard, Henning Wiesinger og driftslederen Thomas Gellert Larsen startede med at byde os alle velkommen. Mens vi fik morgenbrød og kaffe fra ladet af en bil, fortalte de om Steensgaard og visionerne med at omlægge stedet til et økologisk landbrug med mange holistiske ideer.

De ville bl.a. selv producere alt foder til de dyr, de skulle have på stedet, bevise at økologisk landbrug godt kan være økonomisk bæredygtigt, tilbyde dyrene gode livsforhold og deres kunder kvalitetsprodukter, der reflekterer det gode liv, dyrene har levet.

Steensgaard havde investeret i en større mængde sånefår til afgræsning af overdrev og ekstensive arealer. Vi gik en dejlig tur ud over godsets produktionsarealer med Thomas som guide. Vi så bl.a. marker med vildtstriber og insektvolde. Senere så vi en flok af deres såner, de var meget tamme og tilidsfulde. Thomas fortalte, at de var rimelig nemme at flytte fra mark til mark med en spand korn og nemme at hegne. Thomas fortalte også, at sånerne blev flyttet flere gange om ugen fra den ene mindre fold til den næste. Den holistiske tankegang bag de mange flytninger er, at væksterne så ikke blev ædt helt i bund af fårene, idet en del af græsset bare ville blive trampet ned i stedet for ædt. Samtidig med at han kunne opretholde en god vækst på græs og urter, så foderværdien selv om vinteren ville være god på foldene. Sidst men ikke mindst ville han også kunne undgå overdreven brug af maskiner på arealerne og spare nogle andre arbejds gange ved at flytte fårene til foderet i vinterhalvåret i stedet for at bringe foderet til fårene.

Vi kom også forbi godsets frilandsgrise samt nogle får i en særlig udbryderrace, vist andre steder mest kendt under navnet Lüneburgere.

Derefter så vi den bygning, som skulle blive til det fremtidige slagteri. De ville både slagte deres egne dyr samt slagte for private. Bl.a. ville de gerne opstarte et fjerkræslagteri, da der ikke rigtig var andre tilbage for private og småproducenter. Der skulle arbejde en tysk slagter på Steensgaard, som ville arbejde med varmslagtning. Han forarbejder slagtedyrene, mens de stadig er varme for at undgå at tilsætte kunstige smagsstoffer og konserveringsmidler.

Vi så også deres andegård i en nedlagt staldbygning. Ællingerne/ænderne skulle passere et vandbassin for at komme udenfor. Thomas forventede ænderne så ville efterlade en stor del af deres ekskrementer i bassinet. Dette vand skulle senere opsamles i gylletanken, og han ville tilsætte kløver for derigennem at få kvælstof. På den måde forventede han at skaffe gødning til markerne, da de havde problemer med at skaffe gødning nok til deres arealer.

Tusind tak til Thomas, som gav os en formidabel rundvisning, masser af fakta om Steensgaard krydret med sjove anekdoter. Steensgaard er absolut et besøg værd.

Se evt. mere på deres egen hjemmeside www.steensgaard.dk

Individafprøvning af vædderlam 2013

Danske Lammeproducenter gennemførte i sommeren 2013 en ny type individ afprøvning af vædderlam.

Konceptet gik ud på at samle forskellige vædderlam under ensartede forhold på græs og dermed vurdere hvilke der var bedst til at vokse på græs.

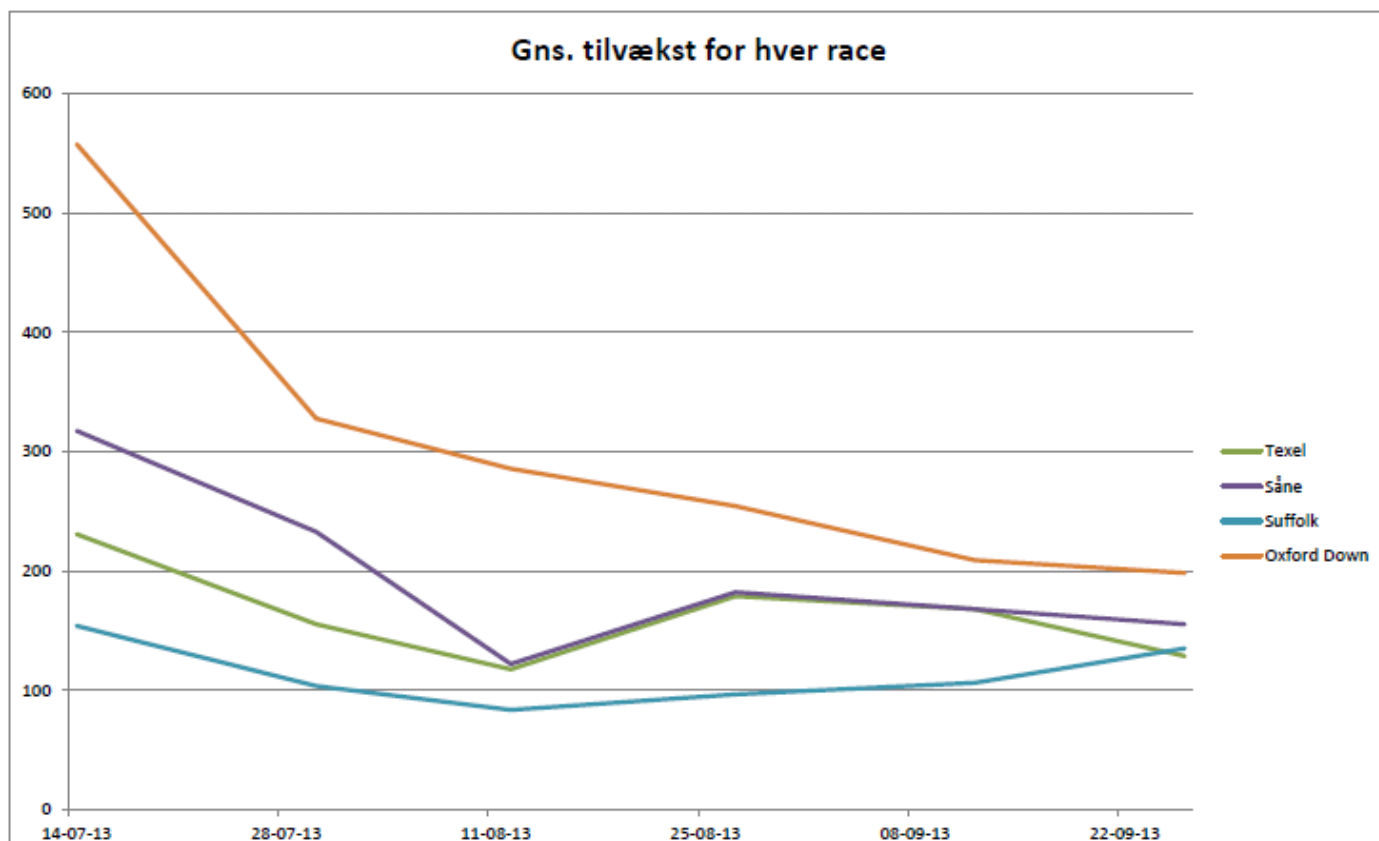
Lammene var klippet ved ankomst, eller blev det. De blev vejjet ved ankomst og derefter vejjet hver 14. dag til forsøget sluttede. Ved afslutningen blev de også scannet for muskel og fedt og kåret.

Der deltog 8 Texel, 5 Såner, 2 Oxforddown, 2 Suffolk og 1 Charolais, i alt 18 lam. Det er desværre ikke et særlig stort antal at arbejde med når det kommer til statistik.

Men det man kunne se er for det første at noget gik galt midtvejs i forsøget i slutningen af juli. Alle lammene tabte sig, eller gik i stå i den periode, og fik dermed et knæk. Fra forsøgsgruppen lød forklaringen på at de havde været meget plaget af varmen og fluer. Et lam døde også som følge af infektion fra et sår.

Der var desuden noget stor variation imellem hvordan de enkelte lam voksede. Charolais'en og den ene Suffolk klarede sig dårligst.

De 2 Oxforddown havde den højeste daglige tilvækst, hvilket vel også var forventet efter-

som de skal nå den højeste slutvægt. På andenpladsen kom Sånerne, foran Texel :-)

Ved scanningen blev de gennemsnitlige korrigerede tal (ved korrektionen tages der højde for dyrets vægt og huld ved scanningen):

	Såne	Texel	Oxforddown	Suffolk	Charolais
Fedt, mm	2,75 (1,99-3,13)	3,62 (2,77-4,94)	3,50 (2,84-4,14)	3,00 (2,93-3,07)	3,00
Muskel, mm	26,38 (21,43-29,51)	32,44 (27,93-35,05)	31,00 (28,98-33,02)	24,25 (24,06-24,44)	20,50

Sånerne havde en muskeltykkelse der lå i midten, men den tyndeste fedttykkelse.

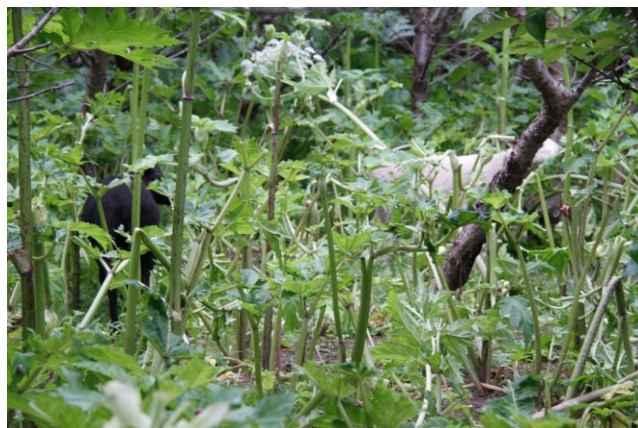
Princippet i afprøvningen var prisværdigt og helt i tråd med hvad vi mener Sånerne er gode til - nemlig at vokse godt på græs. Men der skal gerne være lidt mere styr på afprøvningsforholdene, så de ikke taber sig undervejs. Og så skal der gerne være et større antal lam.

Der bliver afholdt endnu en forsøgsrunde i år, hvorefter vi måske er klogere.

Såner i træer - søges

Sånefåret blev oprindeligt fremavlet med henblik på afgræsning af naturarealer og sånerne er ofte blevet beskrevet som en race, der ikke æder bark fra træerne. I bestyrelsen vil vi gerne høre om jeres erfaringer med at have såner i tæt bevoksning, skove eller plantager. Så skriv til os og del jeres erfaringer med os.

Kontakt oplysninger kan findes på bagsiden

En races optimum

I sidste blad lovede jeg at forklare lidt om racers optimum.

Når et får bliver kåret vurderer man bygningen og udseendet. Det kaldes eksteriøret. Der bliver ikke kigget på produktionsegenskaber.

Kroppen bliver delt i 5 dele der karakteriseres enkeltvis. Hver del er yderligere inddelt i 2-5 underinddelinger.

For hver egenskab gives en karakter fra 1-7. Det er ikke en god/dårlig skala, men nærmere en beskrivende skala. Fx ryggens bredde,

Af dyrlæge Mette Marie Lungholt, DyrlægeRingen

hvor 1 er det smallest mulige og 7 det bredest mulige - på tværs af racer. Fordi det skal kunne bruges på tværs af racer, er det ikke samme karakter der er ønskværdigt hos de forskellige racer.

Derfor har racerne hver især fastsat deres eget optimum. Det vil sige der hvor karakteren skal ligge for det perfekte dyr af deres race.

Hos sånerne har vi indtil nu haft et optimum der tilhørte rodekassen "andre racer". Det syntes vi ikke var brugbart, så vi har nu forsøgt at definere Sånens korrekte optimum.

Her ses det optimum vi har defineret for Sånerne

Egenskab		Kåringsskala						
		1	2	3	4	5	6	7
Forpart								
Bredde	smal							
Forstilling	snæver							
Ryg								
Bredde	smal							
Overlinie	vigende							
Kryds								
Bredde	smalt							
Form, siden	hældende							
Længde, side	kort							
Form, ovenfra	tilspidset							
Køller								
Bredde, bag	flade							
Bredde, side	smalle							
Dybde	korte							
Lemmer								
Skridtlængde	kort							
Halsebøjning	ret							
Koder	bløde							
Type								
Harmoni	uharmonl.							
Hoved	smalt							
Tandstilling	underbid							
Uld	finfibret							
Uld, hoved	ingen							

Det skal muligvis stadig justeres, men nu er vi startet.

Hver egenskab har også en defineret vægtning. På den måde kan man i sin race vælge at fx ryg er mere vigtigt end køller, eller noget andet.

Vi har valgt ikke at pille ved vægtningen endnu, da vi først vil se hvordan de ny optimum fungerer.

De forskellige delkarakterer omregnes efter et sindigt system således at hvis dyret har ramt i optimum for alle underegenskaber får den kåringskarakteren 25 for den egenskab. Jo længere fra optimum, jo lavere bliver kåringskarakteren.

Forkvinden informerer

Lidt af hvert

Så skulle læmmesæsonen være overstået og dyrene kommet på græs, efter den dejligt korte, milde vinter. Hos os er græsset ved at være klart til 1.slet.

Som I kan læse her i bladet, bekræftede sidste års væd-derlamsafprøvning vores påstande om, at sånerne er rigtig gode til at udnytte grovfoder, samt deres kød hører til det fedtfattigste.

Blandt andre har Mette Marie været flittig deltager i div. møder/arrangementer i Dansk Fåreavl. Godt sånerne bliver repræsenteret i disse sammenhænge. Det er også planlagt vi skal have en infostand på Landsskuet.

Vi er glade for Richard Andersen blev genvalgt som formand i Dansk Fåreavl, samt at der nu endelig er en

fornyelse på vej af hele stambogssystemet.

Klovsygeprogrammet fortsætter og importreglerne bliver ikke slækket. ☺

Vi håber rigtig mange af jer vil deltage i årets dyrskuer. Husk foreningen giver tilskud. Og hold jer endelig ikke tilbage hvis I skulle få lyst til vise flaget i andre sammenhænge.

Foreningen har oprettet en åben Facebookgruppe søg: Såne Får - Foreningen Såne Får Danmark

Synes efterspørgslen på dyr er stigende både til avl samt ikke mindst slagtede.

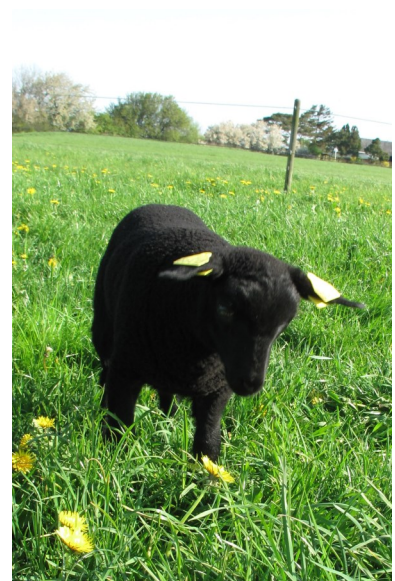
Det velsmagende sånekød er den bedste reklame, vi kan ønske os. Rart at flere gør noget ud af at markedsføre denne gourmetdelikatesse.

www.saane.dk får nyt layout inden så længe. Har I nogle gode, sjove, flotte, spændende fotos af fårene, som I vil dele, med os andre, så mail dem venligst til mig på:

susie@blanshoved.dk

God sommer !

Susie Riis

Årets gang - Såner i Lyng! Del 3

Af Hanne Schjellerup

Stille og roligt (som det nu er her med dyr, arbejde og motionsløb) er det gået hen over nytåret og vinteren som har været ganske mild i år.

Fårene trives fint og der har været fåreklipper – jeg bad ham samle ulden i pæne buncker – og det gjorde han!

Jeg har nemlig besluttet mig for at få lavet plaider ud af min uld. En tanke jeg har haft i mange år, men nu skulle det være. Ulden er sorteret og ordnet og sendt til Hjelholt Uldspinderi for at få spundet garnet til fremstilling af plaider, som foregår i Herning. Jeg glæder mig meget til at se det færdige resul-

tat og håber selvfølgelig at plaider bliver flotte. Hvis de bliver færdige inden for overskuelig tid, så vil jeg bringe et foto af dem.

Vi har gjort klar til at fårene kan læmme, bokse er sat op mv. Og jeg håber så ikke det bliver på lørdag (29/3) – for der er vi ikke hjemme! Ole og jeg skal nemlig løbe VM 1/2 marathon i Københavns gader – det skulle vist blive en fest med diverse orkestre som spiller rundt på ruten og selvfølgelig sender de motionisterne afsted lidt senere end hurtigløberne, så vi kan fylde gaderne efterfølgende. Vi glæder os meget til turen, som bringer os rundt i København. Jeg har allieret mig med en medhjælper i det tilfælde der skulle ske at en skulle beslutte sig for at læmme. Dog ikke noget med kameraovervågning, men en to-benet ven som kigger forbi. Jeg forventer læmningerne starter omkring 1.4 (ikke nogen aprilsnar). Jeg har taget ferie i efterfølgende uge, så vi er beredte. I den uge kommer skoleklassen fra Lyng og skal se lam – det er jo en tradition for børn og voksne.

...Og så ER der kommet en ny i familien, nemlig border collie Leiko. En dejlig og livlig hund, som vi hentede i Vejle den 1. februar. Han er en utrolig sød og rar hund, og er faldet rigtig godt til. Han var 11 måneder da vi fik ham, og eneste udfordring har været, at han aldrig har været på får, så det har været hårdt arbejde med at få ham i god kondition. Han er rigtig god til at modtage ordrer og er SÅ tændt på de får, at han har planket den et par gange. Vi kan ikke sende

ham på vores får nu, så det er snor på hele tiden. Jeg tænker han simpelthen ikke ved hvad han skal og han vil så gerne. Han er lynhurtig og en rigtig klog hund. Han kunne f.eks. ikke gå i snor da vi fik ham – han kravlede/hyrdede sig frem over jorden, men inden for den 1 måneds tid kunne han gå i snor – han trak så en del, men det går da fremad og med fine fremskridt, så det glæder vi os over.

Vi hyrder sammen med Anne i Jægerspris – og det synes vi begge er sjovt. Og en skønne dag finder den søde Leiko vel ud af, hvordan det hele hænger sammen.

Jeg har fundet ud af, at det er godt med de 3 T'er; nemlig TÅLMODIGHED, TÅLMODIGHED og TÅLMODIGHED!

Så der er bestemt kommet liv og glade dage i huset igen. Vi har nu også kommet til at kalde ham Viktor (hmmm...), selv om han

slet ikke ligner ham. Sådan er det vist, men nu har vi alle 3 fundet os godt til rette og hygger os gevaldigt. Og øvelse gør mester. Jeg må berette om det videre forløb i næste artikel.

Indtryk fra Generalforsamling og Racemøde i Dansk Fåreavl

I april var der 2 vigtige møder i regi af Dansk Fåreavl.

Den 5. april Generalforsamling og den 26. april Dansk Fåreavls Avlsudvalgs møde med racerne. Mette Marie Lungholt deltog i begge møder.

På generalforsamlingen var der utilfredshed med fremlæggelsen af regnskabet, og bestyrelsen blev pålagt at lave det mere udspecificeret til næste år.

Det store debateme ud over regnskabet var klovsygeprogrammet. Mange ønskede at programmet blev sammenkørt med M3 og at der dermed kun skulle tages prøver hvert 3. år. Det blev kraftigt frarådet af foreningens dyrlæger Randi Worm og Inga Stamphøj, og foreløbig fortsætter programmet som hidtid.

Et andet stort punkt var kampvalg om formandsposten. Bjarne Wohlfarht stillede op mod den siddende formand Richard Andersen. Richard opnåede genvalg med 27 stemmer mod 21.

Der var også noget debat og nogle kommentarer vedr. økonomien i foreningen og brugen af penge. Der blev givet udtryk for at det ofte måtte være muligt at finde billigere alternativer.

Et fuldt referat kan læses på www.sheep.dk

På Racemødet var de vigtigste punkter det nye Webdyr+, importregler, sammenkøring af vædderlamsskuet og afslutningen af individafprøvning og valg til de forskellige udvalg.

Webdyr+ er det program der skal overtage fra Dyreregistreringen, når det bliver taget af markedet enten her senere i 2014 eller 2015. Der er tilsyneladende en god dialog med Skejby mht. udviklingen og tilpasningen af Webdyr+ så funktionerne bliver passende til os fåreavlere.

Forslaget til lempelse af importreglerne er droppet, men der bliver arbejdet på at forenkle de skemaer og blanketter der bruges ved import, og at alle får de samme informationer og tjek.

Det er besluttet at holde vædderlamsskuet på Grindsted Landbrugsskole samme dag som individafprøvningen for at tiltrække flest muligt interesserede tilskuere. Det bliver den 20. september.

Medlemsinfo

Stambogsførte gimmere og vædderlam fra klovsygefri M3 besætning i Nordjylland til salg fra september

Vibeke Rasmussen
vibekebille@gmail.com
50576803

Avlsdyr sælges:

M3 – Frivillig registrering – Testet klovsygefri
Enkelte rigtig fine gimmere fra 2013.
Vædder-og gimmerlam fra i år efter gode moderfår

Susie & Morten Riis

BlanshovedGård

Tlf. 54 76 30 60 mob. 40 29 29 59 - 40 13 32 34

e-mail: susie@blanshoved.dk

www.blanshoved.dk

Avlsdyr sælges

M3-status og klovsyge fri
Registrerede med stamtavler
Vaccinerede mod bløde nyre + stivkrampe

Vædderlam og få gimmerlam

Mette Marie Lungholt
Lungholt Lam
Tlf: 22 42 63 52
spjaette@gmail.com

Landsskuet

Vi har som raceforening fået en stand på Landsskuet i Herning 3.-5. juli.

Hvis du har lyst til at tage en tjans på standen så kontakt Mette Marie Lungholt

Deadlines Sånenyt 2014

Nr 2: 15. august 2014

Medlemsarrangement om registrering og indeks

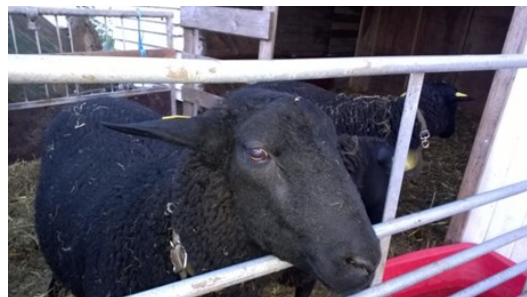
Bliver afholdt efter sommerferien

Skipper 107870-397

Født 30/3-2013 sælges for 2000,- kr.

M3 og klovsyge-fri

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til Fjordvang Får / Anette 21671781 (bedst efter kl. 20) eller på mail: anettefjordvang@gmail.com

Bestyrelsen

Susie Riis
Formand/web/avlsudvalg
tlf. 54 76 30 60 e-mail: susie@blanshoved.dk

Jesper Lundbæk
Næstformand/avlsudvalg
tlf. 40 70 25 65 e-mail: mail@bredekaer.dk

Allan Christensen
Kasserer
tlf. 44 95 51 50 e-mail: acstavnsholt@gmail.dk

Mette Marie Lungholt
Såne nyt/avlsudvalg
tlf. 22 42 63 52 e-mail: spjaette@gmail.com

Anette Fjordvang
Sekretær/suppl. avlsudvalg
tlf. 21 67 17 81 e-mail: anettefjordvang@gmail.com

Hans-Erik Jensen
Suppleant
tlf. 50 46 31 02 e-mail: hejensen48@gmail.com

Avlsudvalg

Susie Riis tlf. 54 76 30 60 e-mail: susie@blanshoved.dk
Jesper Lundbæk tlf. 40 70 25 65 e-mail: mail@bredekaer.dk
Mette Marie Lungholt tlf. 22 42 63 52 e-mail: spjaette@gmail.com
Suppleant Anette Fjordvang tlf. 21 67 17 81 e-mail: anettefjordvang@gmail.com